

موج

وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در پاسخ به پرسشی «جام جم آنلاین» تصریح کرد

ایران جان؛ فرصتی برای معرفی هویت و تمدن ایران

وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با قدردانی از صداوسیما برای اجرای رویداد «ایران جان» گفت: این برنامه با معرفی ظرفیت‌های تاریخی، فرهنگی و هنری استان‌ها، گام مؤثری در شناساندن هویت ایران است، اما برای تقویت دلبستگی نسل جوان به کشور، همه دستگاه‌های فرهنگی باید پای کار باییند.

به گزارش جام‌جم آنلاین، سیدرضا صالحی امیری، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی در نشست خبری و در پاسخ به پرسش خبرنگار جام‌جم آنلاین درباره تأثیر رویداد ملی ایران جان بر معرفی ظرفیت‌های تاریخی، فرهنگی و گردشگری استان‌ها و همچنین مشارکت این وزارتخانه با صداوسیما در اجرای این رویداد، از اقدام رسانه ملی در معرفی هویت و تمدن ایران قدردانی کرد. وی با بیان این‌که برنامه ایران جان جذاب و پرمخاطب است، اظهار کرد: این برنامه ظرفیت‌ها، زیبایی‌ها، هویت، تمدن، هنر، شعر، ادب و موسیقی ایران را معرفی می‌کند و طرحی فراگیر و جامع است که در حال حاضر استان مرکزی را به مخاطبان معرفی می‌کند. صالحی امیری با اشاره به این‌که خود نیز از مخاطبان این برنامه است، افزود: در چند دهه گذشته در معرفی هویت ایران به جامعه، به‌ویژه فرزندان مان قصور داشته‌ایم. وزارت آموزش و پرورش باید فرهنگ و تمدن ایران را در قالب کتاب‌های درسی به دانش‌آموزان آموزش دهد و دانشگاه‌ها نیز باید چند واحد درسی را به این موضوع اختصاص دهند. همه دستگاه‌های فرهنگی باید در این زمینه مسئولیت بپذیرند و وزارت میراث فرهنگی نیز به‌عنوان یکی از متولیان اصلی این حوزه، چنین مأموریتی را برعهده دارد. وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی تأکید کرد: باور ما این است که هرچه فرزندان ایران شناخت بیشتری از کشور خود پیداکنند و جامعه‌با ظرفیت‌ها، جذابیت‌ها و هویت ایران بیشتر آشنا شود، دلبستگی و وابستگی به ایران نیز افزایش خواهد یافت. وی با اشاره به پیوند شناخت هویت ملی و تقویت همبستگی اجتماعی گفت: در چنین شرایطی، مقاومت نیز عمق بیشتری پیدا می‌کند. مقاومت فقط به میدان نظامی محدود نمی‌شود؛ بلکه زمانی معنای گسترده‌تری پیدا می‌کند که به عرصه اجتماعی راه یابد و به مقاومتی جمعی در برابر دشمنان ملت تبدیل شود. برای تحقق این هدف، باید میزان دلبستگی و وابستگی ایرانیان را به کشور، به‌ویژه در میان نسل جوان افزایش دهیم.

یادداشت

حجت‌الاسلام دکتر حبیب‌الله بابایی
عضو هیات علمی پژوهشگاه فرهنگ و علوم اسلامی

منشاقدرت ایران از ایمان و اراده تا تمدن‌سازی

مشی رهبر شهید و رهبر معظم انقلاب در بهره‌گیری از آموزه‌ها و آیات قرآن کریم، مبتنی بر پیوند میان مبانی الهیاتی و مسائل اجتماعی و سیاسی است. در این نگاه، مواضع سیاسی از مبانی اعتقادی جدا نیستند و برای تحلیل تحولات جهان نیز می‌توان از آموزه‌های وحیانی بهره گرفت. یکی از نمونه‌های این رویکرد، آیه شریفه «وَلَا تَهْوَاْ وَلَا تَخْزَوْاْ وَاتَّقُواْ الْاَعْلٰوْنَ اِنَّ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ» است؛ آیه‌ای که بر برتری جامعه مؤمنان تأکید می‌کند و می‌توان آن را مبنایی برای تبیین جایگاه ایران در تحولات جهانی دانست. این مضمون، در زبان الهیاتی بیان می‌شود اما ظرفیت آن را دارد که با استدلال‌های اجتماعی و تمدنی نیز توضیح داده شود. یکی از راه‌های سنجش جایگاه یک جامعه، بررسی موقعیت دوستان و دشمنان آن است. شهید مطهری در کتاب «جایوه و دافعه امام علی(ع)» برای شناخت عظمت شخصیت‌ها، به جایگاه دوستان و دشمنان آنان توجه می‌کند. با الهام از این معیار می‌توان گفت اگر جمهوری اسلامی با قدرت‌های بزرگ جهانی مواجه است و دوستان و متحدان آن در تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی نقش آفرینی می‌کنند، نمی‌توان جایگاه این نظام را صرفاً با معیارهای محدود اقتصادی ارزیابی کرد.

روز هفتم آبان گزیده‌ای از آثار منتخب مجید انتظامی با همراهی یک ارکستر مشتمل بر سازهای کلاسیک و ایرانی پیش روی مخاطبان قرار می‌گیرد. به گزارش مهر، این آهنگساز پیشگام موسیقی کشورمان گزیده‌ای از آثار منتخب خود را در تالار اسپیناس پالاس تهران پیش روی مخاطبان قرار می‌دهد. در توضیحات این کنسرت آمده است: بعضی از ملودی‌ها را با شنیدن اولین نت به یاد

روز هفتم آبان گزیده‌ای از آثار منتخب مجید انتظامی با همراهی یک ارکستر مشتمل بر سازهای کلاسیک و ایرانی پیش روی مخاطبان قرار می‌گیرد. به گزارش مهر، این آهنگساز پیشگام موسیقی کشورمان گزیده‌ای از آثار منتخب خود را در تالار اسپیناس پالاس تهران پیش روی مخاطبان قرار می‌دهد. در توضیحات این کنسرت آمده است: بعضی از ملودی‌ها را با شنیدن اولین نت به یاد

احیای فاطمیه از ارادت تا آگاهی

دکتر علی جدیدبناب: حضرت فاطمه زهرا(س) نخستین شهیده راه امامت

حضرت فاطمه زهرا(س) را نمی‌توان تنها در قلاب مظلومیت و سوگ نشاناد؛ زندگی کوتاه آن حضرت، روایت پیوند عمیق ایمان، علم، بصیرت و مسئولیت‌پذیری در برابر سرنوشت جامعه اسلامی است. خطبه فدکیه، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین متون اعتقادی و کلامی منسوب به ایشان، نشان می‌دهد که دفاع حضرت زهرا(س) از حق امیرالمؤمنین(ع)، فراتر از یک مطالبه شخصی و مالی، اعتراضی آگاهانه به انحراف در مسیر رهبری امت اسلامی بود. به مناسبت فرارسیدن ایام فاطمیه اول، با حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر علی جدیدبناب، استاد حوزه و دانشگاه، درباره جایگاه الهی حضرت زهرا(س) در قرآن و سنت، ابعاد علمی و معرفتی شخصیت ایشان، پیام‌های سیاسی و اعتقادی خطبه فدکیه و مفهوم شهادت در راه امامت و ولایت گفت‌وگو کرده‌ایم. در این گفت‌وگو، همچنین به الگوبری از سیره فاطمی در جامعه امروز و جایگاه حضرت زهرا(س) در منظومه فکری و فرهنگی رهبر شهید انقلاب پرداخته‌ایم.

در معارف شیعه، حضرت فاطمه زهرا(س) جایگاهی فراتر از یک شخصیت تاریخی و حتی یک الگوی اخلاقی دارند. برای شناخت دقیق‌تر این جایگاه، باید از کجا آغاز کنیم؟

برای شناخت شخصیت حضرت زهرا(س)، باید به قرآن کریم و سنت پیامبر اکرم(ص) مراجعه کنیم. آن حضرت تنها دختر پیامبر(ص) و همسر امیرالمؤمنین(ع) نیستند، بلکه در منظومه اعتقادی شیعه، جایگاهی ویژه در میان حجت‌های الهی دارند. آیات قرآن و روایات نقل شده از پیامبر(ص) و اهل بیت(ع)، ابعاد مختلف این منزلت را روشن می‌کنند، یکی از مهم‌ترین شواهد قرآنی، آیه تطهیر است که در سوره احزاب آمده است: «انما يريد الله ليزهبن عنکم الارجس اهل البيت ويطهرکم تطهیرا». در روایات متعددی از شیعه و اهل سنت، این آیه با اهل بیت پیامبر(ص)، از جمله حضرت فاطمه زهرا(س)، مرتبط دانسته شده است. همچنین آیه مودت در سوره شوری و سوره کوثر در تفسیرهای روایی شیعه، جایگاه ویژه‌ای در تبیین منزلت آن حضرت دارند. در روایات نبوی نیز تعبیرهایی مانند «فاطمه بضعة منی»؛ یعنی فاطمه یاره تن من است، بر پیوند عمیق و جایگاه استثنایی ایشان نزد پیامبر(ص) تأکید دارد. بنابراین، شناخت شخصیت حضرت زهرا(س) باید از این مبانی آغاز شود؛ مبانی‌ای که نشان می‌دهند منزلت ایشان صرفاً به نسبت خانوادگی با پیامبر(ص) محدود نیست، بلکه با جایگاه اعتقادی و معنوی ایشان پیوند دارد.

یکی از نکات مهم در بررسی شخصیت حضرت زهرا(س)، جایگاه ایشان به‌عنوان حجت الهی است. این تعبیر چه معنایی دارد و چگونه

می‌آوریم حتی اگر سال‌ها از آخرین باری که آنها را شنیده باشیم گذشته باشد. این بار فرصتی است برای شنیدن این آثار با یک ارکستر ۱۵۰ نفره به رهبری مجید انتظامی. گروه تولید و مدیریت پروژه عبارتند از: وحید خالقی تهیه‌کننده، مهیار مهرآز مدیر ارکستر، نیما زاهدی کنسرت مایستر، گلنوش انتظامی مدیر برنامه، علی مقدم مدیر پروژه، امیرحسین محمدیان مدیر هنری و علی ثانی و علی اعلائی

باید آن را فهمید؟
در اندیشه کلامی شیعه، حجت الهی کسی است که خداوند به‌واسطه جایگاه و هدایت او، راه حق را برای بندگان روشن می‌کند. حضرت زهرا(س) در این منظومه، شخصیتی برخوردار از مقام ویژه معنوی و معرفتی هستند. در برخی منابع روایی شیعه، تعبیری از امام حسن عسکری(ع) نقل شده است که براساس آن، امامان حجت‌های خدا بر مردمند و حضرت فاطمه(س) حجت خدا بر آنان است. این تعبیر، در چارچوب اعتقادات شیعه، بیانگر عظمت جایگاه حضرت زهرا(س) است. البته برای فهم دقیق آن، باید به زمینه روایی و کلامی روایت توجه کرد و میان اصل جایگاه معنوی آن حضرت و تفسیرهای مختلفی که درباره گستره این جایگاه ارائه شده است، تمایز گذاشت. نکته مهم این است که حضرت زهرا(س) در معارف شیعه صرفاً به‌عنوان بانویی پرهیزگار و برخوردار از فضایل اخلاقی معرفی نمی‌شوند؛ ایشان در تبیین حق، دفاع از امامت و انتقال معارف دینی نیز نقشی اساسی دارند.

در کنار منزلت معنوی، از جایگاه علمی حضرت زهرا(س) کمتر سخن گفته می‌شود. شواهد تاریخی و روایی درباره این بعد از شخصیت ایشان چه می‌گویند؟

برای شناخت این بعد، باید به دو موضوع توجه کنیم: نخست، جایگاه حضرت زهرا(س) در انتقال معارف دینی و مفهوم محدثه بودن ایشان؛ دوم، میراث علمی و بیانی آن حضرت که خطبه فدکیه یکی از برجسته‌ترین نمونه‌های آن است. در منابع روایی شیعه، حضرت زهرا(س) محدثه معرفی شده‌اند. مقصود از این تعبیر در برخی روایات، آن است که فرشتگان با ایشان سخن می‌گفتند؛ البته این مفهوم را نباید با مقام نبوت یکسان دانست. در همین چارچوب، از مصحف فاطمه(س) نیز سخن گفته شده است؛ اثری که براساس روایات اهل بیت(ع)، با این حضرت فاطمه(س) و کتابت امیرالمؤمنین(ع) پدیدآمده و مشتمل بر معارفی درباره حوادث و امور آینده بوده است. در اینجا باید به یک نکته توجه داشت: مصحف فاطمه(س) در اصطلاح روایی شیعه، به معنای قرآن دیگری در کنار قرآن کریم نیست. این تمایز برای جلوگیری از برداشت‌های نادرست اهمیت دارد. افزون بر این مباحث روایی، خطبه فدکیه شاهی مهم بر عمق دانش دینی، قدرت استدلال و توانایی بیانی حضرت زهرا(س) است. در این خطبه، با مجموعه‌ای از مباحث توحیدی، نبوی، اعتقادی، اخلاقی و سیاسی روبه‌رو هستیم که از انس عمیق‌گوینده با معارف قرآن و سنت فادکی می‌کند.

خطبه فدکیه از مهم‌ترین متون منسوب به حضرت زهرا(س) است. چه ویژگی‌هایی باعث شده است این خطبه در سنت علمی و کلامی شیعه جایگاهی ویژه پیدا کند؟

مهم‌ترین ویژگی خطبه فدکیه، گستردگی موضوعات و پیوستگی استدلال‌های

مجریان طرح. عرفا فرشی زاده نوازنده تیمیانی، ماهان برری و مهیار منتظم نوازنده پرکاشن، بابک ریاحی پور نوازنده گیتار باس، مسعود همایونی نوازنده گیتار الکتریک، فیروز ویسانلو سوت و نوازنده گیتار الکتریک، رضا تاجبخش و پندار آداب نوازنده پیانو، سروش عمومی نوازنده درامز، فرهاد رحیمیان، سعید نجاران و... نوازندگان ارکستر تازه‌ترین کنسرت مجید انتظامی را تشکیل می‌دهند.